

ELŐFIZETÉS.

ELYENEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 84 kor.
 Fél évre ... 42 kor.
 Egy negyed évre 21 kor.
 Egy hónap ... 7 kor.

Nyitási költségek
 mellélapokért számít.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült
 vasúti palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 102.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résevény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, december 5.

Át kell adni a cseheknek a tót vármegyéket. Magyar kormány proklamációja. Nem jönnek román csapatok Aradra.

Biztonságot!

A magyar köztársaság életének egy hónapja múlt el s ez alatt az idő alatt a szociális reformoknak hatalmas alkotásával ajándékozta meg az új Magyarországot. Egyik leg-újdonságosabb ezek között a birtokreform terveze, mely lehetővé fogja tenni, hogy Magyarországon végre emberi életet élhessen minden földművelő s a mindennapi kenyeréért ne kelljen neki kivándorolnia.

Másrésztől azonban azt látjuk, hogy ez alatt a hónap alatt az ifjú köztársaságban minden munka megállott. Egy egészen érthető, de szerfölött káros politikáló hajlam vert gyökereket a magyar glóbuszon s annyira hatalmába kerítette az új köztársaság polgáraitak a lelket, hogy jóvendőnkbe vetett hitünk mogna meg, ha ez az állapot hosszabb időre állandóvá lenne. Pánkszerű félelem izgatja az embereket, egy nagy kérdés réme mered eléjük: — Mi lesz holnap? Érdemes-e felhasználni a máj, midőn minden újabb reggel meglepetéseket hozhat? A föld, melyen állunk, inog alattunk: számot tart rá két-három nemzet: érdemes-e megművelni? Ki szakítja le a munka gyümölcsét? Az ipari vállalat holnap talán másnak hoz hasznót s még abban sem vagyunk bizonyosak, hogy saját nemzetünk javára történik-e ez a változás?

Az új magyar köztársaság vezető férfiai nem igyekeznek eléggé, hogy az új állapotot megnyugtató esélyekkel meg-
 szüntessék. Nem történik semmi pozitív intézkedés, hogy a lelkekbe újra a munka ambíciója költözzék s meginduljon a hatalmas gépezet, melynek keretei most tozódásodva állanak vagy csak kényszeredetten és nyikorogva to-
 rognak.

A legkevésbé sem növelik a munkához feltétlenül szükséges nyugalom érzését azok a nyilatkozatok, melyeket a kormány egyik tagja a jóvendőbeli vagyonadóktól elhúzó-
 dott. Csak természetes és emberi érzés, hogy a becsületeseen összegyűjtött, megőrzött va-
 gyonhoz mindenki ragaszkodik. Helyénél, ha a háborus vágyonokat megcsapották, hiszen aki a háborun milliókat szerzett, illő, hogy al-
 ból nagy mértékben hozzájáruljon a közterhek apasztásához. helyén való, ha minden vagyont
 adozatokra hívunk fel, de különbséget kell tenni a békebeli és a háborus vagyonok között. Mindkét vagyont megadóztatni, de a háborus
 szerzemény természetesen sokkal súlyosab-
 ban, mint az előbbi.

A vagyon elvételeiről, vagy másról, általa-
 ben az új adóztatás formáiról szerfölött miszti-
 kus nyilatkozatokat hallunk. Az új pénzügy-
 miniszter minden egyes nyilatkozata valóságos
 fenyegetés, melyben csak egyetlen megnyug-
 tató szó van, az, hogy ez az áldozás progressz-
 zív alapon fog történni.

Tudatában van ebben az országban min-
 denki, hogy a legmészemenőbb áldozatokat
 is meg kell hoznunk, de szeretnők már végre
 is tudni ennek az áldozatnak a mértékét. Most
 csak ez a tudat fogja meghozni a köznyugal-
 mat, a vagyonbiztonság érzését. Erre pedig ok-
 vetlenül szükség van, ha azt akarjuk, hogy a
 megállott munka gépezete meginduljon. Az
 emiatt életérdekünk abszolút biztonsága nélkül
 nincs munkakedv, nincs vállalkozási hajlam,
 csak bizalmatlankodás, rettegés és pánik van.

A kormánynak most az a feladata, hogy a
 jog és vagyon a biztonság érzését felkeltse,
 ápolja és állandóvá tegye. A sajtó készséggel
 áll a kormány oldalán mellette s teljes erővel
 bangoztatja, hogy a nagy politika gondjai ne
 aggasztják most az új köztársaság polgárait.
 Sem a gyulafehérvári határozat, sem a meg-
 szállások ténye nem prejudikál a béketárgya-
 lásoknak, amelyeken elől Magyarország sor-

sa. A nagy politikát bizzuk azokra a férfiakra,
 akik most állanak az ország kormánykeréke
 mellett s akik ebben a tekintetben minden biza-
 lomra érdemesek is. Magunk pedig kezdjük el
 végre ezt a munkát, amely megmentheti ezt
 az országot s biztosíthatja az új köztársaság
 életét. De ehhez kerük a népköztársaság mi-
 nisztereinek nyugalmat és bizalmat teremtő in-
 tézkedéseit.

Az új népkormánynak még kell gondolnia,
 hogy áldozat és teherelviselés két különböző
 dolog. Vannak terhek, melyek tulmennek a
 legmészemenőbb áldozatkészségen s veszé-
 lyeztetik az állam létét. Ezért önkéntlenül fel-
 vetődik a kérdés: — Ökvetlenül szükséges-e,
 hogy a borzalmas háboru rettenetes terheit
 egyetlen generáció viselje el? Nem lehetne-e
 e megterhelést felosztani két-három generáció
 között, ha az ország fejlődésének érdeke így
 követelné. De még ez sem elég. Gondoskodják
 a népmiszteriumi már most arról, hogy a ter-
 melési lehetőségek növekedjenek, hogy a köz-
 és magánvagyonok jüvedelmei az adózás ter-
 helvel egyenes arányban szaporodjanak. Csak
 ez a helyes biztosítás mentheti meg az új köz-
 társaságot a vagyoni összeroppanástól.

Ki kell üritenünk Észak-Magyarországot.

(Szabadka a francia csapatok gyűjtő állomása.)

Budapestről jelentik: A budapesten időző
 francia katonai bizottság vezetője, Vyx ezre-
 des ma délelőtt azt a kívánságát fejezte ki a
 Linder Béla miniszterrel folytatott tanácskozá-
 sok folyamán, hogy

a magyar népkormány katonailag há-
 ladéktalanul üritse ki az egész felvidé-
 ket. A francia bizottság által kifeje-
 zett álláspont szerint erre az intézke-
 désre a felvidék rendjének és nyugal-
 mának helyreállítása céljából van
 szükség.

Ezt a teljesen új és megröbbszentő követelést
 Linder azonnal közölte a miniszterelnökkel. A
 kormány tagjainak egytőre éppen a bélyeg-
 miniszteriumban volt, ahol az erdélyi magyar
 küldöttségek vezetőivel folytatott tanácskozá-
 sban gróf Batthyány Tivadar, Lovászy Márton
 és Jászti Oszkár miniszterek vettek részt. A
 kormány tagjai érthető megröbbszentéssel fogad-

ták a közlést. A miniszterek azonnal külön ta-
 nácskozásra ültek össze. Károlyi Mihály mi-
 niszterelnökkel történt megbeszélés után elha-
 tározták, hogy a francia bizottság kívánságát
 a magyar népkormány teljesíti, de egyúttal
 proklamációt intéz az ország minden népéhez,
 hogy a fegyverszüneti szerződésnek határoz-
 mányaira való hivatkozással tiltakozik a nép-
 jogellenes követelés ellen. A proklamáló célja
 az, hogy az ország lakosságát megnyugtassák.
 Rámutat ebben a kormány a román és cseh
 csapatok erőszakos betöréseire és kifejezi azt
 a reményt, hogy a népek itélőszéke a béke-
 konferencián elégtételt fog szolgáltatni a hián-
 dos oldalról megrohant magyar népnek.

Szabadkáról jelentik: Szabadkán már sok
 a katonaság. Az állomás képe teljesen a meg-
 szállott városok jellegzetes rajzát mutatja. A
 tiszteket leszállítják, fegyveres őrk veszik
 közre és bekísérik a 6-os kaszárnyába, a hol
 megindul az igazolás kissé nehézkes munkája.

A leszerelt tartalékos tiszteket tovább engedik, az aktív tiszteket internálják, vagy kivételesen azonnal visszaengedik őket Budapestre.

Szabadkán nagy a csend. A magyar lakosság óvatosan és lehetőleg hangos beszéd nélkül siet az utcákon. Csütörtökre jelezték az első francia ezred bevonulását Szabadkára és jelezték azt is, hogy a városban fogják összegyűjteni azokat a francia csapatokat, melyeket azután egyszerre indítanak Budapestre. A megérkezett francia zászlóaljok este vonultak be a városba. Az utcák nem voltak világitva. A francia csapatok frissen és kemény lépésekkel vonultak végig az utcákon. A felszerelésük elsőrangú és feltűnően sok gépfegyvert hoztak magukkal. A katonákat kaszárnyákban helyezték el egy néhány napra pihenőre, míg a teljes divízió együtt lesz, mikor is Budapestre utaznak.

Beszélgést folytattam a szabadka vasúti állomás szerb parancsnokával, Popovics tüzérkapitánnyal. A fiatal, 28 éves kapitány rendkívül udvarias és kérdezősködésekre szívesen válaszol.

— Igaz-e, hogy a szerb csapatok megszállják Szegedet is?

— Ez nem felel meg a valóságnak — válaszolja jó francia beszéddel az állomásparancsnok. — Ha igaz volna, akkor én tudnám legjobban, mert az összes csapatok irányítása a szabadka állomásról történik. Katonáink nem mennek tovább Horgosnál, eddig van a demarkációs vonal.

A tiszt elmondta még, hogy Szabadka lesz a gyűjtőállomása azoknak a francia csapatoknak, a melyek Magyarországot megszállják. Most naponta fognak a városba francia csapatok érkezni és mikor egy divízió teljesen együtt lesz, akkor azonnal Budapestre irányítják őket.

A *Politikai Híradó* jelenti: A hadügyminiszteriumba olyan jelentések érkeznek, hogy a cseh-szlovák csapatok azokban a községekben és városokban, amelyekbe bevonulniok sikerül, leszavaztatják a lakosságot a cseh-szlovák államhoz való csatlakozás kérdésében. Felette örvendetes, hogy eme szavazások eredménye nem váltja valóra a csehek reményét, mert a lakosság zöme a magyar állam köteleiben akar maradni és a cseh-szlovák államtól hallani sem akar. A csehek ennek ellenére tovább folytatják munkájukat. Ugyátszik nem tudják bevégni a béketárgyalások döntését, hanem minden áron azt akarják, hogy már a fegyverszünet ideje alatt, máról holnapra üritsük ki és adjuk át nekik a felvidéket azt a részét, melyre igényt tartanak. Azt mondják, hogy az entente eme törekvésüket magáévá tette, amire talán már a legközelebbi órákban világhírűség derül.

Budapestről jelenti: Nyitrától 10 kilométernyire állnak az ellenséges csapatok. A városban nagy a rémület, a lakosság tömegesen menekül.

Kaposvárról jelenti: A szerb csapatok megszüntették a fegyverszüneti szerződést és átlépték Somogy megye határát, amely a demarkációs vonalon túl fekszik. Megszállották Barcsot és Szigetvárt. A szerbek a közigazgatásihatóságokat nem bántották, de az élelmiszereket összeirták, amiből arra következtettek, hogy rekvirálni akarnak. Barcsra a szerbek lefegyverezték a nemzetőrséget és megölték az öt legfiatalabb korosztály bevonulását. Szigetváron összegyűjtötték az összes fegyvereket.

Elbocsátják a fiatal és öreg tisztviselőket.

(Rendezik a fizetést és pragmatikát.)

Budapestről jelenti: A Nap értesülése szerint a népkormány rövidesen rendezni fogja az állami tisztviselők nyugdíj ügyét is. A tisztviselő az állam ne tenyészsen mesterségesen proletárok, az állam ne tenyésztes mesterségesen proletárokat, hanem olyan fizetést adjon alkalmazottainak, amelyből meg tud élni. Ezen elvnek megfelelően a kormány az összes állami hivatalokban csökkenteni fogja a hivatalnokok létszámát.

A létszám apasztását kétféle módon fogják keresztül vinni. Először elbocsátják a feleslegesen mutatózó fiatalabb alkalmazottakat, másodszor kényszernyugdíjazás útján elküldik az állami szolgálatból a régi rendszer ama kreaturáit, a kiknek semmi hasznát sem ártak a hivatalban és akik kegyelem kenyéren tengődtek. A kormány a 30 évesnél fiatalabb tisztviselők nagyrészt végkielégítéssel elküldi szolgálatából. Aapos szelekcio fog érvényesülni, csak azokat tartják meg a fiatal tisztviselők közül, akiktől komoly munkát lehet várni. Az elbocsátott tisztviselők helyére fiatal tehetségeket fognak kinevezni. Az ötven éven felüli tisztviselők nagy része nyugdíjba fog menni. Aki nem megy saját elhatározásából, azt kényszerűen küldik nyugdíjba. Két hónap múlva kész lesz az új nyugdíjtörvény. Ugyanakkor elkészül az új fizetésrendezés és a tisztviselők szolgálati pragmatikája is. Akkor fog megtörténni a fiatalok elbocsátása és az öregek nyugdíjazása. A pénzügyminiszteriumban már megsejtették a kormány szándékát; egész sereg tisztviselő készül máris nyugdíjba. A többi miniszteriumban is számosan készülnek nyugdíjba vonulni.

„Szolgálni jöttem nem uralkodni...”

(Modern előadások az aradi tisztikar részére.)

Dobák Géza ezredes állomásparancsnok méltányolva az új korszakot, elrendelte, hogy a háziezred tisztikara részére folytatódagos előadások tartassanak. A régi irányelvek, amelyek szerint tisztjeink neveltettek, megdőttek. Új tájékozást kell tehát a tisztek részére nyújtani, hogy így a jelen időkhöz bele tudjanak illeszkedni és most is tudják kötelességeiket teljesíteni, amelyek legtöbb tekintetben egészen másokká lettek, mint azelőtt.

Az előadások megtartásával Mikoss őrnagyot bizta meg, aki tudvalevőleg hosszú időn át tanárkodott a katonai nevelőintézetekben; mint tanártsz tanárkodása alatt egyidejűleg az egyetemet is elvégezte, s több szakmunkát is adott ki annak idején a nevelés terén, amelyek annak idején nagy föltűnést keltek a katonai nevelőkörökben, de egybeitt is erős visszhangra találtak.

Az előadások napok óta folynak. Kiinduló pontjuk az a híres mondás: „Nem uralkodni, hanem szolgálni jöttem”. Ami magában foglalja dióhéjba szorítva az előjáró, a vezetőnek kötelességét; mentől nagyobb polcra van valaki helyezve, mentől több ember van alárendelve, annál nagyobb szolgálja az előjáró. Minden alárendeltjének szolgálja, minden alattvaló java és sorsa rá van bízva s tőle függ. Tehát vajmi helytelen a pöffeszkedés, a gőg, az a gondolkodásmód, hogy nagy ur, tehát lenézi az alárendeltet és nem törődik velük.

Pedig ez a gondolkodásmód olyan nagyon általános! Oka ennek a szeretetlenség, a fele-

baráti szeretet teljes hiánya és a munkaiszony, a kötelesség nem pontos és hű teljesítése.

A hadsereg mindenkor nevelőintézet volt. E jellegét félreismerték eddig, de most erősen kidomborodott. A hadsereg népiskola, ahol a nemzet fiatalsága megegyezszen s utoljára az állam kezébe kerül. A tisztek a nép nevelői. Hivatásuk tehát nagyon szép, magasztos.

A nevelés célja csak egy lehet: igaz férfit, igaz embert nevelni az ifjúból, a növendékből. Tehát a jellem. A jellem az akarat alapul, ennél fogva az akaratot kell erősíteni, fölépíteni, erősíteni. Az akarat pedig csak önfegyelmeléssel nevelhető. Másszóval: apró lemondások, önmegtagadások, önlgyőzések árán és útján. Ha éhes vagyok és van alkalom enni, nem eszem mindjárt, hanem csak kisvártatva. Ha szomjas vagyok, nem iszom, hanem csak pl. fél óra múlva. Dohányozni öljtanék és nem gyújtok rá, stb. Ez a sok apró önlgyőzés egész sorozata acélosítja az akaratot s teszi lehetővé azt, hogy nagyobb kísértések idején helyt álljunk. Más módja a jellemképezésnek nincs.

Erre a legénységet rávezetni, kioktatni az egyik főadata a nevelőnek. A szakismeretek átadása a másik. Eddig sajnos, csakis a szakismereteket oktatták a hadseregben és a tulajdonképeni nevelést elmulasztották. De nemcsak ott, hanem minden iskolában magával a tulajdonképeni neveléssel alig törődtek és törődnek mindmáig.

A nevelés eszköze az oktatás, a rábeszélés. Főeszköze azonban a példa. Itt kell előjárni a tisztnek, tanárnak, de minden előjárónak is, legyen az miniszter, polgármester, bíró, falusi jegyző vagy bárki más. Neveld önmagadat s akkor majd tudod az alárendeltet is nevelni és vezetni. A türelmetlen, sértő kifakadásoknak, bosszantó pöffeszkedésnek, a kiabálásoknak vége van most már! Az előjáró az alattvalók számára van és nem megfordítva. Az előjáró az alárendeltnek szolgálja, azért van, hogy azok javával, sorsával, érdekeivel törődjék. Minden ember egyforma alapjában véve: minden ember testből és lélekből áll, minden ember az Isten képére, hasonlatosságára van teremtve. Az emberi méltóságot mindenki nevelni kell, azt ádurván, önkényűleg megsérteni, bántani nem szabad. Ez az igazi demokrácia. Ezt kell folyton szem előtt tartanunk. Ha alattvalóinkkal érintkezünk, ezért kell velük folyton törődni, őket oktatni, vezetni. És ha megtévedtek, ami legtöbbször csak feledékenység, könnyelműség és ritkán rosszakarattal, szeretettel s nem gyűlölködő hangon kell őket a helyes útra visszavezetni és nem — visszafogozni, rugdalni. A büntetés a nevelésnek csak egyik tartalékeszköze s a múlt idők főhibája az, hogy belőle főeszközt akartak csinálni, ami csak elkeseredést szült.

Ezért kell örömmel üdvözölni az új kormány fegyelmelő eszközeit: a tiszt és legénységi esküdszékeket, az önbíráskodást az alárendelt körében. Ha ezek helyes módon használnak, létre fog jönni az egyedüli helyes fegyelmelő, az önkarakatu fegyelmelő. A kívülről rákényszerített fegyelmelő nem vezet semmire. Az fölbomlik az első alkalommal, mint azt most láthattuk.

Az akarat nevelése, a gyenge jellem erősítése azonkívül, hogy a szakismereteket átadjuk az alárendeltnek: ez az újkor hadseregének főadata. És erre vannak a legújabb hivatva, ez teszi széppé, de nehezzé és bizony tövisessé is az újkor tisztjeinek pályáját.

Esetleg francia csapatok jönnek Aradra.

(Ellenőrző bizottságok a román területeken.)

Budapestről azt az értesülést kaptuk, hogy a román csapatok — mint az *Aradi Közlöny* megírta — csupán arra szorítkozhatnak, hogy a demarkacionális vonalig nyomulhatnak előre, mert az entente utasítandó fogja a román csapatok parancsnokát, hogy a fegyverszüneti szerződésben kikötött feltételeket a legszigorubbantartsa be.

Ugyanebből a forrásból azt az értesítést kapjuk, hogy a 26 erdélyi vármegyének vezetősége tárgyalásokat folytat a kormányval, hogy arra az esetre, ha a demarkacionális vonalon túl egyes stratégiai pontok megszállását az entente szükségesnek tartja, ez ne román csapatokkal történjék, hanem francia csapatokkal.

Több kormánybiztos Budapesten tartózkodik és ilyen értelemben interveniál a kormányval. Egyébként úgy hírlik, hogy ha Arad megszállása is szükségessé válik, *Aradra is francia csapatokat küldjenek.*

Ezt az értesülésünket különben megerősíti a P. H.-nak alábbi közleménye:

Dr. Vince Sándor, a kolozsvári Nemzeti Tanács elnöke, telefonon beszélt Bartha hadügyminiszterrel, Erdély megszállásáról.

A hadügyminiszter a következőket mondotta:

— Nyugtassák meg egész Erdélyt, hogy a román hadsereg legfeljebb csak a demarkacionális vonalig juthat. A demarkacionális vonal túllépése a franciák véleménye szerint is tilos. Az erre vonatkozó táviratot a budapesti francia parancsnok elküldötte Szalonikibe.

Ujabb telefon megkeresésre a hadügyminiszter ezeket mondotta:

— Egy bizottság, amely francia és magyar tisztekből áll, holnap Kolozsvárra érkezik és ott is fog maradni Kolozsváron, hogy ellenőrizze az entente hadvezetőség megállapodásának végrehajtását. E megállapodások szerint a román katonaság a demarkacionális vonalon füllevő, vagyis Magyarország és Erdély egész területéről ki fog vonulni és helyüket francia csapatok foglalják le.

A birtokpolitikai reform végrehajtása.

(Az „Aradi Közlöny” részére írta: Buday Barna, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkára.)

A birtokpolitikai ankét eredményeként már tisztázódtak a földreform alapelvei és kétségtelen, hogy a birtokpolitikai törvényalkulat néhány nap múlva elkészül és rövidesen nyilvánosság elé kerül. A mezőgazdaságnak most az a legnagyobb érdeke, hogy a reformot minél gyorsabban és minél simábbra végrehajtsák. Kétségtelen, hogy a törvény megadja az államnak azt a jogot, hogy a földbirtokokat jogi természetükre való tekintet nélkül kisajátítsa és eldarabolja. Az is előrelátható, hogy az állam a kisajátítási jog gyakorlásánál arra fog igyekezni, hogy a mezőgazdasági nép a saját természetes elhelyezkedési területén terjeszkedhessen, elsősorban tehát a községekhez közel eső birtoktestek kerüljenek majd eldarabolásra.

A földreformra vonatkozó tárgyalások és különböző közlemények a nép széles körében olyan aspirációkat keltenek fel, amelyek igen könnyen izgatott türelmetlenségé alakulhatnak át. Előrelátható, hogy a birtokszerezésre törekvők nem hajlandók hosszú ideig várni az ilyen kielégítésére, hanem az eljárás hosszadalmassága esetén ők maguk leveleznek majd a közük ügyébe eső földet elfoglalni, vagy ha ezt nem is tennék, attól kezdve lesznek hajlandók a rendszeres mezőgazdasági munka továbbfolytatására s így a mezőgazdasági termelés súlyos válságokat szenvedhet. Nincs tehát fontosabb érdek, mint az, hogy a földreform végrehajtása minél gyorsabb és minél simább legyen.

Arra nincs időnk, hogy a parcellázásokat a régi eljárás szerint végezzük. Most így módon — bármilyen nagy munkát állítanak is akcióba — a felosztásra kerülő óriási területek eldarabolása és a birtokelhelyezés megvalósítása évekig tartana. Ezért gazdaságunkban az a gondolat merült fel, hogy az eldarabolási munkát vármegyénként és kerületenként kell szervezni. Arról természetesen szó sem lehet, hogy ilyen decentralisztikus alapon is a parcellázásokat egyszerre és mindenütt szabályosan lebonyolítsák. Azonban ennek megtör-

léntéig is mód van arra, hogy a kiválasztottakat birtokbailltessék és a kérdés elintézetlenségéből folyó válságokat elhárítsák.

Eszerint egyelőre az eldarabolás alá kerülő birtoktestek érintetlenek maradnának, tehát azoknak üzemi rendszerét nem bontanák szét, hanem a birtokot teljes egészében átvennék az új parcellatulajdonosok és szövetkezeti alapon folytatnák a régi, üzemszerű gazdálkodást. Ha ugyanis a felosztandó közép vagy nagybirtok rögtön apró részekre esne szét, ez esetben az anyag és eszközhiány miatt nem lehetne nyomban gondoskodni azokról a berendezési objektumokról, amelyek nélkül az üzemet folytatni képtelenség. Ilyenek: a megfelelő lakóházak, álló-épületek, gépek, eszközök stb., az élő és holt leltár. Ezekben tudvalevőleg nagy hiányt szenvedünk, amit egyszerre pótolni nem lehet. Ezzel szemben a közép és nagybirtokon máris készen áll a berendezés, amely a gazdaság sikeres viteléhez szükséges. Emellett figyelembeveendő az is, hogy különösen mezőgazdasági marokkal kapcsolatos gazdaságokban a kereskedelmi növények termesztése, amely a birtok jövedelmezőségét biztosítja, a birtok egyszerű szétválása esetén nem folytatható, míg ha a régi keretek megmaradnak, ezen a régi üzemi betartásával a birtok jövedelmezőségét továbbra is biztosítani lehet.

Mindazok a kisbirtokosok, akik tagjai a szövetkezeteknek, az elért jövedelemből maguknak és családtagjaiknak munkája arányában részesülhetnek. A helyes kulcs megállapítása és a szervezet működésének fenntartása természetesen az alakítandó vidéki szervezetek feladata lesz. E szervezetek erre a célra minden községben a helyi viszonyok figyelembevételével szervezik a földhöz juttatandó népet. Közben pedig annak kell a törekvésnek lenni, hogy a szövetkezet egyes tagjai fokozatosan megszerezzék az önálló gazdálkodáshoz szükséges eszközöket és módokat, úgy, hogy amint a parcellázási eljárás fokozatosan megtörténik, a széteső birtokrészek önmagukban is fej-

lődőképes egységekké alakuljanak át. Ennek a megoldásnál tehát egyfelől a várakozás türelmetlenségével járó izgalmakat és erőszakosságokat hátríthatjuk el, másfelől pedig bizonyos átlagmunkát létesítünk és az üzemek gyors felbomlása miatt fenyegető termelési válságot vagyunk képesek enyhíteni.

Kunfi népjóléti miniszter marad.

— Herrer Ferenc a külügyminisztériumban —

Budapestről jelentik: Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Kunfi Zsigmond miniszter megválna a népjóléti minisztérium vezetésétől és mint tárcanélküli miniszter vesz részt a kormányban. Az új népjóléti miniszternek Rónai Zoltán dr.-t, a szociáldemokrata párt tagját emlegették. A részleges kormányválság tegnap olyképpen oldódott meg, hogy Kunfi megmarad a minisztérium vezetőjének és dr. Róna államtitkár lesz a népjóléti minisztériumba.

Budapestről jelentik: Herrer Ferenc bécsi követet a kormány tudvalevőleg visszahívta, mert rá fogja bízni a népköztársaság külügyi képviselőnek megszervezését. Herrer új irányu megbízására azért van szükség, mert Diener Dénes külügyi államtitkár részt vesz a hétárgyalásokon, esetleg még ezt megelőzően külföldre, valószínűleg Franciáországba utazik. Dr. Herrer a külügyi szolgálattal átvette a külügyminisztérium politikai osztályának vezetését is.

A Politikai Híradó jelenti: A kultuszminiszter megtette a szükséges intézkedést aziránt, hogy állami tisztviselők részére megállapított hatszáz koronás segélyt az arra jogosult községi és felekezeti tanítóknak és tanítónőknek, továbbá a községi hitfelekezeti, alapítványi, társulati övönöknek mihamarabb kintalják.

A Politikai Híradó jelenti: A kormány tagjai szerdán délután négy órakor minisztertanácsot tartottak.

KÖZELELMÉZÉS.

× Három havi liszt kiosztás. Felhívom az ellátatlan lakosság figyelmét a következő héten eszközendő 3 havi liszt kiosztásra. Figyelmeztetek mindenkit, hogy ezen kiosztásra kerülő 3 havi liszt adagját a saját érdekében kellő időben vegye át és a kereskedőtől legkésőbb f. hó 15-ig vigye el, mert aki ez ideig lisztjét át nem veszi, ellátottnak fog tekinteni a későbbi igényeket semmiképpen sem lesz módunkban kielégíteni a jelenlegi körülmények folytán. Mivel ezen nagyobb mennyiségű lisztet ily rövid idő alatt kell kiosztanunk s a kiskereskedők nehéz munkáját megkönnyíteni mindenkinek kötelessége, kérjük, hogy a kiosztásra kerülő fejadagonkénti 400 dkgr. tészta, 600 dkgr. főző és 1000 dkgr. kenyérlisztért papírszak nélkül járó 25 korona husz fillért azon kereskedőnél, kinél vásárol, legkésőbb f. hó 7-én estig ellismervény ellenében annál is inkább fizessék be, mert különben a liszt elosztást a kellő időben eszközölni a kereskedők nem tudják. Együttal még figyelmeztetünk mindenkit, hogy a kereskedőkhöz a liszt átvételéhez szükséges szákot, vagy más egyebet vigyen magával, hogy a kiosztás feltartóztatás nélkül, gyorsan és rendben történhessen meg. Három hónapon belül újabb lisztet kiadni semmiképpen nem lesz módunkban, azért ismételtelen figyelmeztetünk mindenkit, hogy a liszt ellenértékét a kereskedőnél kellő időben fizesse be és lisztjét is idejében, a kiosztástól számított 8 napon belül okvetlen vegye át, mert ezen időn túl a kereskedőknek sem lesz módjukban az át nem vett lisztet kiadni. — A közlelmezési hivatal vezetője.

MŰVÉSZET.

• Heti műsor. Csütörtök este: Hejehujá báró. Szombat délután: Mánás Miksa. Szombat este: Hejehujá báró.

Parancs a tót megyék átengedésére.

(A magyar kormány tiltakozása.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Pólitikai Híradó jelenti: Vyx alezredes, a francia katonai küldöttség vezetője december 3-án az alábbi átiratot intézte a miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságú Uram! Párisból kapott utasítások teljesítéseként a keleti szövetséges csapatok parancsnokló tábornoka arra kér, hogy a magyar kormánnyal a következőket közöljem:

A magyar kormány szlovák országba (Slovakie) magyar csapatokat küldött, amelyek a szlovák vidékeket kifosztották, azokat a lakosokat, akik a cseheknek rendelkezésére bocsátották magukat, fogságba vetették, a cseh csapatoknak azokat a kis osztagait, amelyek a szlovák területeket, a forradalom által onnan kiűzött magyar hatóságok távozása után, elfoglalták, elűzték, vagy megölték.

A cseh-szlovák államot a szövetségesek elismerték, hadseregét szövetséges hadseregnek elismerték.

Tiltakozás az erőszak ellen.

A magyar kormány a következő választégyezéket adta át Vyx alezredesnek:

Alezredes ur! Válaszolva 1918. december 3-án kelt jegyzékére van szerencsém a magyar köztársaság nevében a következőket tudomására hozni:

— A magyar népköztársaság kormánya abban a súlyos kényszerítő helyzetben lévén, hogy eleget kell tennie a fenti jegyzékben foglalt rendelkezéseknek, kiadta a szükséges rendelkezéseket abból a célból, hogy azokat, amennyire lehetséges, késedelem nélkül végrehajtsa. A magyar kormány ezen rendelkezéseknek a maguk teljességében való végrehajtását a legrövidebb időn belül közölni fogja. A népköztársaság kormánya kész és mindig kész lesz arra, hogy hogy mindent megtegyen azok köteleességei teljesítésére, amelyek az 1918. évi november 13-án katonai fegyverszüneti megállapodásból származnak, de tudatában annak a rettenetes erkölcsi és politikai felelősségnek, amelyet magára vesz az által, hogy feltétlenül foganatosítja a szövetséges hadsereg parancsnoksága által kiadott rendelkezéseket, amelyek az anyagra sújtott Magyarországra vonatkoznak, ez a fájdalmas kötelessége van, hogy tiltakozzon olyan megállapítások ellen, amelyek téves információkon alapulnak, továbbá, hogy tiltakozzék a fegyverszüneti megállapodások olyan értelmezése ellen, amely véleménye szerint nincs teljes összhangban a fegyverszüneti megállapodás kifejezett rendelkezéseivel és amely véleménye szerint ellenkezik a fegyverszüneti szerződés gondolatával.

— A magyar hatóságok egyáltalán nem hagyták el helyüket a forradalom következtében, de igenis azért, mert irreguláris csapatok onnan elűzték. Ezek a csapatok magyar területeknek szlovák többség által lakott népessége között számos helységben fosztogattak és arra kényszerítették a magyar kormányt, hogy olyan rendszabályokat alkalmazzon, amelyek a november 13-án kelt katonai megállapodásnak megfelelően a rend fenntartását és a lakosság biztonságát van hivatva megővni. A magyar csapatok nem fosztogatták a szlovák népességet, soha nem mentek túl annak a feladatnak a határán, hogy véget vessenek a közelgő

Kiáltvány a magyar néphez.)

A cseh-szlovák államnak jogában áll elfoglalni a szlovák területeket.

már csak azon a címen is, hogy mint szövetséges hadviselő részese a fegyverszünet végrehajtásának, amely rendelkezett a régi osztrák-magyar monarchia területének elfoglalásáról. Ennek folytán meg vagyok bizva, hogy hívjam fel a magyar kormányt, hogy

haladéktalanul vonja ki csapatait a szlovák országokból.

ahol azok szövetséges megszállás mellett semmi szín alatt nem rendezkedhetnek be.

— Van szerencsém arra kérni Nagyméltóságodat, hogy sziveskedjék a fenti rendelkezésnek teljesítése végett megfelelő rendeletet kiadni és velem tudatni azt az időpontot, amikor ezek a rendelkezések teljességükben végre lesznek hajtva. Fogadja Nagyméltóságod megkülönböztetett tiszteletem nyilvánítását. Vyx.

erőszak ellen.

anarchia veszélyének, amely anarchia éppen abból a tényből állhatott volna elő, hogy az irreguláris csapatok a vasuti közlekedés elé akadályokat állítva, a síneket felszedve, a telefonhuzalokat elvágva arra törekedtek, hogy a szénszállítást és élelmezést lehetetlenné tegyék.

A fegyverszüneti szerződés 17-ik §-ának az a célja, hogy a magyar kormány részére a belső igazgatási hatalomnak teljességét az egész magyar államban biztosítsa. Am de az első szakasz szerint kiűritendő sávon túl eső területeknek cseh csapatok által foganatosított elfoglalása, a mely különbözik attól a megszállástól, amiről a megállapodás 3. paragrafusában van szó, teljesen illuzórnassá teszi, hogy a magyar kormány a rendet azokkal a közigazgatási hatóságokkal tartsa fenn, amelyek tőle függenek. A cseh-szlovák államnak a szövetségesek és a magyar állam által történt elismerése nem ad jogot annak feltételezésére, hogy,

Magyarország név alatt ismeri ezeréves államnak semmi képen sem kétséges határai mintegy automatikus módon megváltoztak és ez által megelőzése jött létre ama békekonferencia határozatának, amely egyedül lesz illetékes a határkérdések végleges megoldására,

amit a cseh-szlovák köztársaság miniszterelnöke 1918. november 14-én kelt és a magyar köztársaság miniszterelnökéhez intézett sürgönyében is kifejezetten elismert.

— A magyar népköztársaság kormánya ilyen körülmények között azt a kérelmet terjeszti elő, hogy a fegyverszüneti megállapodások pontos végrehajtása végett.

1. megfelelő rendszabályok létesítsenek abból a célból, hogy a cseh reguláris vagy irreguláris csapatok tartózkodjanak a magyar állam bármely terület részének kizárólagos elfoglalásától.

2. Ismertessék el kifejezetten, hogy a fegyverszüneti megállapodás 2. paragrafusa értelmében és annak korlátai között a magyar népköztársaság kormánya a belső rend fenntartásának biztosítása céljából jogosítva van gyakorlatilag, vagy levás csapatokat küldeni a magyar állam minden részébe, kivéve természetesen a fegyverszüneti szerződés 1. paragrafusa értelmében kiűritett vidékeket.

3. Vegyes bizottság által foganatosított vizsgálat rendelkezésük el abból a célból, hogy megállapítsák a fegyverszüneti szerződésnek különböző módon történt megsértését, amely a magyar állam észak-nyugati részén cseh

csapatok, vagy más cseh egyének részéről következett be. A bizottság tisztázza azt is, hogy ennek a jegyzéknek negyedik pontjában foglalt tényállítások a tényállásnak megfelelnek-e?

Fogadja alezredes ur megkülönböztetett tiszteletem kifejezését: A magyar népköztársaság kormánya nevében: *Károlyi.*

Magyarok! Ne nyujtsatok alkalmat összeütközésre.

— *Magyarok!* Vyx alezredes a keleti szövetséges hadseregek nevében december 3-án azt követelte, hogy a magyar csapatokat az egész tót vidékről a fegyverszüneti szerződés értelmében haladéktalanul kivonjuk, mert a cseh hadsereg beavatkozására a cseh-szlovák állam fel van jogosítva. Ugyanakkor román csapatok szállják meg Erdélyt és sok helyen átveszik a közigazgatást, amely pedig a fegyverszüneti szerződés értelmében mindenütt a magyar kormánynak kell fenntartva. A magyar népköztársasági kormány és minden egyes polgára tudja, hogy a fegyverszüneti szerződés szempontja egészen más követel. De a kormánynak nincs hatalmában a követeléseket és tényeket megváltoztatni. Amikor azonban a kormány ezen követeléseket teljesíteni és e tényeket túrni kénytelen, egyidejűleg a magyar népköztársaság nevében ünnepélyesen kijelenti, hogy *e kényszerűséggel szemben az ország sorsának döntő bírójául a hatalommal szemben csak a jogot és igazságot ismeri el.*

— *Magyarok!* A népköztársaság kormánya arra kér benneteket, hajoljatok meg a kényszer előtt, *ne nyujtsatok se alkalmat, se ürügyet arra, hogy összeütközésre vagy éppen vérontásra kerüljön a sor. Ne felejtsetek el, hogy minden ilyen eset rontaná helyzetünket a nemsokára összeülő nemzetközi békekonferencián. Mert mi még mindig reméljük, hogy az entente ha jól megismeri ügyünk igazságát, érvényesíteni fogja nálunk is, a népjogoknak azon magasabb elveit, amelyeket az egész háború alatt hirdettek és nem fogja megengedni, hogy Magyarország jogosulatlan hódítások áldozatává essék.*

— Magyarország területi egységét sokszor fenyegette veszedelem. A török időkben másfél évszázadnál tovább volt az ország több részre darabolva. Mégis újból eggyé lett, mert ez az egység nem emberi mesterkedés eredménye, hanem a természet műve, amely ellen semmiféle erőszak tartósan nem érvényesülhet. A megszálló román hadsereg összes szuronyai és ágyúi sem akadályozhatják meg a Maros és Szamos folyókat abban, hogy ne a Tisza felé siessenek és a világ összes árkásai és műszaki csapatai sem hordhatják el az erdélyi havasokat, amelyek elválasztják Magyarországot Romániától. A Vág, a Nyitra, Garam és Ipoly, az összes utak és vasutak hozzánk fűzik szlovák testvéreinket és a magyar népköztársaság kormánya mindent meg akar tenni, hogy a jövőben ne csak az élettelen természet, hanem a testvéri szeretet is kapcsolja hozzánk nem magyar polgártársainkat.

— Ma is, mint már kormányra lépésünk első pillanatában, készek vagyunk, teljes közigazgatási és kulturális autonómiát adni a velünk élő összes nemzeteknek.

Szabad demokratikus Kelett Svájcot akarunk csinálni a régi Magyarországból.

A határainkon kívül lakó szomszéd népekkel barátságot, békét, megegyezést akarunk és reméljük, hogy azt meg is fogjuk találni.

— A kormány előtt most az a feladat áll, hogy az ország boldogulását azokkal az eszközökkel és azokon a területeken mozdítsa elő, amelyek rendelkezésére állanak. Ez pedig a gazdasági életnek és közrendnek fenntartásán kívül csak egy lehet: az ország demokráciájának kiépítése és erősítése. A választói jog, a föld-elosztás, az adó és iskolaügy demokratikus és legsürgősebb megoldását, a szabadságjogok biztosítását és népjóléti intézmények megvalósítását semmiféle külső hatalom nem akadályozhatja. Ezeknek rendezésén a kormány változatlan erővel dolgozik tovább. Ezek

a demokratikus intézmények lesznek Magyarországon, hanem az eljövendő késő századokon is. Rövid epizód legyen a régi kormányok bünei: e világháború és a nyomában járó zűrzavar. Térjünk vissza a régi szabadsáért buzgó, a népjogokért küzdő politikánk hagyományaihoz, amelyek hazánkat a külföld előtt nemcsak hatalmassá, de ami minden hatalomnál többet ér: kedvelté tették.

— Magyarok! Támogassátok a Kormányt!

e célból, hogy e komor időben az élelmiszer és szén szükséglet lehető ellátásával, mindnyájatok létét biztosítsa, hogy legalább a béketárgyalásokig méltányos megegyezést létesítsen a velünk élő nemzetekkel, hogy szövetségeseink, sőt ellenségeink rokonszenvét és becsülését a magyar nemzet számára megszerezhesse. Mert a nemzetek szívbéli kibékülésének ideje is el fog érkezni. Álljunk így a világ előtt, mint akik ennek az időnek elkövetkeztétőlünk telhetőleg előmozdítottuk. A népköztársaság kormányának nevében **Károlyi Mihály miniszterelnök.**

Konföderáció lesz a románokkal.

(Megalakult az új imperialis-kormány.)

A román vezetők még mindig Gyulafehérvárról tartózkodnak. Tegnap Gyulafehérvárról Aradra érkezett dr. Mikleá Szevér, dr. Pop Cs. István és Pop Cs. Annie, ezzel szemben Mania Gyula dr., Pop Cs. István dr., Goldis László, Erdélyi János dr., Flureás János, Lázár Aurél dr. Gyulafehérvárról maradtak. Az aradi Román Nemzeti Tanácsnál azt az értesülést nyertük, hogy a fent nevezett urak vagy holnap érkeznek Aradra, vagy pedig egyenesen Nagyszébenbe utaznak, ahol megkezdik a román kormányzat megalakításának előmunkálatait, amely néhány hetet vesz igénybe.

A kormányzat, amelyet a románok „Constituiti dirigent”-nak neveznek, december 2-án alakult meg és a Románul tegnapi száma már közli is a kormány tagjainak névsorát. Ezek szerint elnök és belügyminiszter: dr. Mania Gyula, dr. Vaida Sándor külügyminiszter, Goldis László közoktatásügyi és nemzetiségi miniszter, dr. Bontescu Viktor földművelés- és kereskedelemügyi miniszter, dr. Boila Romulusz közlekedésügyi miniszter, dr. Pop Cs. István hadügyminiszter, dr. Lázár Aurél igazságügyi miniszter, dr. Hatiegán Emil, kolozsvári törvényszéki bíró az igazságügyi osztály kodifikátora, dr. Suciu János az alkotmányozó gyűlés szervezője, Flureás János népjóléti miniszter, Jamanka László ipari miniszter. Ezenkívül helyet foglalnak még a kormányzatban dr. Lucaciú László, dr. Braniste Valér és Goga Oktávián mint tárcanélküli miniszterek. A miniszterium Nagyszébenben fog székelni, ahová a kormányzat tagjai rövid időn belül lefognak utazni.

A Román Nemzeti Comitéhoz igen közel álló helyről az Aradi Közlöny a következő információkat nyerte:

— Hogy a kormány mikor megy le Nagyszébenbe és mikor kezdi meg működését, az a mostani gyulafehérvári tanácskozáson fog eldőlni s erről még biztos tudomásunk nincs. Természetesen ez óriási munkát igényel s ma még az sínes körvonalazva, hogy a kormányzat milyen vonatkozásokban fogja rendelkező hatalmát az említett területekre kiterjeszteni.

— Mit szólnak önök ahhoz, hogy az átvenni szándékolt 26 vármegye területén lakó magyarok, székelyek, németek és szerbek a gyulafehérvári gyűléshez hasonló monstre gyűlést tartanak, amelyen tiltakozni fognak a Romániához való csatlakozás ellen? — kérdeztük.

— Ez természetes — felelte informátorunk. — A wilsoni elvek alapján minden népnek joga van a saját sorsa felett rendelkeznie és nyilvánvaló volt, hogy ezen a területen lakó más népek nem fognak belenyugodni a románok gyulafehérvári határozatába. Egyébként is a gyulafehérvári határozat csak a románság akaratát fejezte ki, ez nem döntés volt, mert ebben a kérdésben a döntést csak a béketárgyaláson fogják meghozni, ahol mindenestre dokumentumképpen fog állani a gyulafehérvári határozat. Ezzel szemben természetesen egy másik dokumentum lesz az a határozat, amelyet a 26 vármegye magyar és német lakossága fog hozni: A döntésre hivatott lényezők dolga lesz, hogy mennyire méltányolja az egyik, vagy mennyire a másik határozatot.

— Most egy nehéz kérdést fogok feltenni — mondtunk.

— Tessék.

— A Román Nemzeti Comité körében mi a kialakult vélemény a béketárgyalások döntése tekintetében?

Informátorunk, aki — ezt újból hangsúlyozzuk — egyike azoknak, akik legközelebb állnak a Román Nemzeti Comitéhoz, a következőket mondotta:

— Erről a Román Nemzeti Comité nevében természetesen nem nyilatkozhatom. Azonban szerintem az az általános vélemény, hogy *békés megegyezés fog létrejönni, még pedig egy dunai konföderáció keretében, amely a legteljesebb nemzeti, gazdasági és kulturális szabadságot biztosítani fogja minden népnek.*

Bécs rettenetes helyzete.

(Előzmény az osztrák főváros.)

Bécsből jelentik: Az osztrák-német ideglenes nemzetgyűlés mai ülésén Baucz Ottó külügyi államtitkár hosszabb beszédet tartott, amelyben igen sötét színekben ecsetelte a csehek, délszlávok és olaszok leőnyomulása folytán, továbbá az élelmiszer és szénhiány következtében előállott helyzetet. Azok a tárgyalások, amelyeket a csehekkel az élelmiszerek és szénszállításainak ügyében megindítottak, *nem jártak eredménnyel.* A legélesebb szavakkal bírálta a cseheknek, délszlávoknak és az olaszoknak eljárását, amellyel a védtelen Ausztria testéből darabokat vágnak le erőszakosan és a nemzetközi jog lábbaltiprásával. Figyelmeztet arra, hogy az ilyen rabló eljárások káros következménnyel járnak a jövő szempontjából. Beszéde során súlyos szemrehányásokkal illette a volt hadseregparancsnokságot, amely nem intézkedett elég korán, hogy az olasz fronton is fegyverszünet álljon be akkor, amikor a mi katonáink már rég letették a fegyvert. A hadseregparancsnokság mulasztása, hogy a háború utolsó pillanatában 500.000 katonánk fogságba került.

Bécsből jelentik: A szénhiány miatt az osztrák-német kormány rendeletet adott ki, amely yholnap lép életbe és amelynek értelmében holnaptól kezdve teljesen zárva maradnak a színházak, mozik, kabarék és egyéb mulatóhelyek. Gondoskodás történt abban az irányban is, hogy az ilyen vállalatok alkalmazottainak ne lehessen felmondani. A vendéglők, kávéházak 9 órakor bezárandók.

Az üzletek zárórája délután 4 óra lesz. Gyógyszertárak és élelmiszerüzletek kivételével. A házak kapuit este 8 órakor kell bezárni. A villamosművek igazgatósa bejelentette, hogy amennyiben szén nem érkezik, a bécsi villamosművek december 12-én kénytelen üzemét be-

HIREK.

Mackensen Nagyváradon.

(Oderbergen át mennek haza a németek.)

Nagyváradról telefonálja tudósítónk: Ma délután két órakor futott be a püspöki rezidencia udvarára Mackensen tábornagy autója, aki legszűkebb kíséretével érkezett meg. — Gróf Széchenyi Miklós püspök fogadta.

A tábornok első szárnysegédjét biztalmeg azzal, hogy a hírlapírókat fogadja, aki így nyilatkozott:

— Nagyváradra a XI. hadsereg parancsnoksága érkezett meg, amelynek vezérkari főnöke Scholtz tábornok. A tábornagy Budapestre küldte Schwartzkopf vezérkari főnököt, hogy a kormánnyal a távirtdáról és az élelmiszeri kérdésekről tárgyaljon. Nagyváradon és vidékén egyelőre nagyobb német osztagok maradnak. A mostani rendelkezésnek az a célja, hogy Mackensen 170 ezer emberét az entente csapatai által megszállott demarkációs vonalon innen gyűjtsék össze.

A szárnysegéd kijelentette még, hogy a fegyelem teljes és a katonákat csak az keseríti el, hogy később jutnak hazájukba, mintsem remélték.

— Román részről megígérték, hogy összeköttetésbe lépjenek velünk. Nevezetesen maga a román kormány. Mi azonban ragaszkodunk a német kormánytól jött utasításhoz, hogy csak a magyar kormánnyal tárgyaljunk.

Mackensen egyelőre Nagyváradon marad és négy hétre tervezi itt tartózkodását. Ez idő alatt román csapatok nem szállják meg a várost.

A szárnysegéd kijelentése szerint a lefegyverzett német csapatok Oderbergen át mennek haza. Mackensennek biztosítéka van arra, hogy a cseh hatóságok nem gördítenek ez elé akadályt.

— A tábornok személyesen fogja meglátogatni azokat a csapatokat, ahol nagyobb csapatrészek lesznek elhelyezve. Az élelmiszerre szükséges beszerzések napi áron történnek. A vásárlásra meg van a felhatalmazásunk.

— Wilson európai utazása. Berlinből jelentik: Rotterdamból jelenti a Daily News: Wilson elnök egy fontos elintézési való miatt 24 órával később indul el Európába.

— Berlint megszállja az entente. Bazeltől jelentik: A szövetségesek elhatározták, hogy Berlint megszállják. Együttal megszállják Németországot a Majna vonalon túl is. Berlin megszállása egyes rendőrcsapatok által történik.

— A bolsevikizmus pusztítása Oroszországban. Hágából jelentik: Most érkezett ide vissza Hollandia oroszországi követe, aki hajmeresztő dolgokat mondott el a bolsevikizmus terjedéséről. A bolsevikiek — mondotta a diplomata — már nagyon messzire jutottak el a pusztítás művében, amelyet a legkönyörtebbül kezdtek meg. Az országból már ugyyszólván semmi sem maradt. A lapok reformokról beszélnek, azonban címei egyébről szól, mint a polgári középosztály és szervezett szakmunkások kiirtásáról. A tömeg rémuralma rettenetes. Egyedül a csöcselék az, amelynek haszna van ebből az anarchiából. — Az emberek szenvedései borzalmasak. Egész városok kihaltak, a bankóprás éjjel-nappal működik s már attól félnek, hogy elfogy a festék és nem tudnak tovább bankjegyet nyomni. Most már olyan pénzek is vannak, amelyen nincs se szám, se aláírás. A valuta eddigi forgalma meghaladja az ötven millárdot.

— A címek eltörlése Ausztriában. Bécsből jelentik: A német-osztrák minisztertanácsban Teufel államtanácsos indítványt nyújtott be a nemesség, minden dísz és rendeltörlésére, továbbá a kitüntetésekkel adományozott birtokok és a rendek vagyonának elkobzásáról. Az államtanács utasította az államjegyzőt, hogy megfelelő törvényjavaslatot dolgozzon ki.

— **Társas vacsora a szerbek tisztelőre.** Az aradi várat megszálló szerb tisztikar, rövid itt tartózkodása alatt, meggyerte a város közönségének teljes rokonszenvét. Popovics Dragomir alezredesnek tapintatos urt. modora végig vonul az egész tisztikaron, s akinek Arad polgárai közül valami egyes-bajos dolga akad a várbán, ott a legmesszebb menő előzékenységgel találkozik. Őszinte szimpátia kísérti tehát **Lócs** Rezső polgármester felhívását, mely e hó 7-re, szombat estére társas vacsorára szólítja a város polgárságát. A felhívás így hangzik:

— Arad város közönsége a megszálló szerb hadsereg tisztjei tisztelőre f. évi december hó 7-én este 8 órakor a Fehér Kereszt téli kertjében társas estebédet rendez. Felkérem a város közönségét, hogy a banketten mentől nagyobb számban jelenjenek meg. Jegyek Hoffmann Antal női divat-áruházában (Andrássy-tér), Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedésében (Andrássy-tér), a Fehér Kereszt tulajdonosánál, valamint Petrán György városi tb. főjegyző Arad-csanádi palota hivatalos órák alatt f. hó 6-án déli 12 óráig válthatók. — **Lócs** Rezső polgármester.

— **Az olaszok Flumében.** Chiassóból jelentik: A Secolò írja: Cagni olasz admirálist a fumi lakosság óriási lelkesedéssel fogadta. Az olasz nemzeti tanács üdvözlő beszédet intézett a tábornokhoz, aki válaszában kijelentette, hogy Fiume ezután Olaszországhoz fog tartozni.

— **A német hadsereg internálása.** Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: A német hadsereg internálásának terminusát a német fegyverszüneti bizottság kérelmére ma déli tizenkét óráig meghosszabbították.

— **Megkapják a román papok a kongruát.** Budapestről jelentik: a román papság körében az a hír terjedt el, hogy a kormány nem folyósítja a kongruát a megszállott területeken lakó román papoknak. Félhivatalosan most azt közlik, hogy a magyar kormány minden törvényben gyökerező segínyt továbbra is folyósít a román papok részére és nem kívázza őket büntetni semmitféle politikai eseményért.

— **Nők az egyetemen.** Budapestről jelentik: A kormány a tegnapi minisztertanácsban foglalkozott az egyetemeknek a nők részére való megnyitásával. A kormány a napokban rendeletet fog kibocsájtani, amelyben a nőknek az egyetemre való felvételiét korlátozó összes rendeletet hatályon kívül helyezi és megengedi, hogy a nők minden korlátozás nélkül beiratkozhatnak az egyetem jogi karára, a jogakadémiákra és a műegyetemre is, ahol tanulmányaikat mint rendes hallgatók folytathatják, vizsgálataikat tehetnek és képesítő oklevelet is szerezhetnek.

— **Halálozások.** Zichy Károly gróf abaujmegyei földbirtokos életének 54-ik évében hárcal birtokán elhunyt Zichy Károly gróf huzamosabb ideig élt Aradon, mint huszártiszt s nejevel, született **Kardosonyi** grófnővel együtt kedvelt tagja volt az aradi társaságoknak.

Rolko Kálmán aradi gyógyszerész december 4-én 40-ik évében meghalt. Temetése december 6-án délután fél 3 órakor lesz.

Grósz Mihály december 3-án 30 éves korában meghalt. Temetése december 5-én lesz.

Balogh Jánosné, szül. Jamnitzky Gizella 22 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 7-én délután 3 órakor lesz.

— **Katka Margit és fiának temetése.** Budapestről jelentik: **Katka** Margit, a magyar irodalom nagy halottját még el sem temették, amikor a kis fia, **Fröhlich** László is a gyilkos kór áldozata lett. A kiváló írónt és fiát ma helyezték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben. Az író koporsója a Jókai lepellel volt letakarva, az Újságró Egyesület testületi tagok vett részt a temetésén.

— **A Simal fürdőben folyó hó 8-tól kezdve hetenként kétszer lesz nyitva a göziürdő.** — Férfiak részére vasárnap, nők részére hétfőn. Kádiürdő ugyanazon napokon délután 3 óráig.

— **Orvosi hír.** Dr. Lów Mihály orvos rend. d. e. 8-9-ig és délután 2-4-ig. Sárosy-u. 1. (Eldszint.)

— **Megszűnt a katonai rendőrség.** A katonai rendőrséget, amely a rend fentartása körül nagy szolgálatokat teljesített ezideig, ma délelőtt végleg megszüntették. A forradalom kitörése után újból szervezték az aradi katonai rendőrséget, amelynek legutóbb százhusz tagja volt. A katonarendőrséget ezuttal csak ideiglenesen állították fel mindaddig, amíg elegendő karhatalmi erőt tudnak biztosítani a rend fentartására. **Dobák** Géza ezredes, az új katonai állomásparancsnok nagy energiával látott hozzá a karhatalmi erő szervezéséhez, megalakította a karhatalmi tiszt zászlóalját és a fiatal korosztálybeli katonákból, továbbcszolgáló altisztekből és a csendőrökből ma már oly tekintélyes katonai erő áll rendelkezésre, hogy a katonarendőrség létjogosultsága teljesen megszűnt. **Dobák** ezredes ezért ma délelőtt kilenc órára a polgári leányiskola épületében levő katonai parancsnokságra rendelte az egész katonai rendőrséget. A százhusz főnyi katonai rendőrség tisztjeivel együtt teljes felszereléssel jelent meg a parancsnokság épületében. A katonarendőröket az udvaron állították fel, ahol **Dobák** ezredes megköszönvén eddigi működésüket, felszólította őket, hogy miután ma már elegendő karhatalmi erő áll rendelkezésre, adják át fegyvereiket. A katonai parancsnokság értesítése szerint ez a legnagyobb rendben meg is történt. A katonai rendőrök szolgálatát máától kezdve rendőrök és az ifjabb évfolyambeli katonák fogják ellátni.

Dobák ezredes állomásparancsnok, a következő tiszti parancsot adta ki: Tekintettel azon körülményre, hogy az aradi állomáson most már elég sok karhatalom áll rendelkezésre, továbbá mert a most bevonuló legújabb évfolyambeli katonák részére nincsen elegendő puská, a katonai rendőrséget és az aradi nemzetőrséget a mai napon feloszlatom. — Fegyverzet és lőszer azonnal átadandók. Ez alkalommal kötelességemnek tartom kinyilatkoztatni, hogy úgy a katonai rendőrség, valamint a nemzetőrség kiváló szolgálatokat teljesítettek, — a tisztekkel, csendőrséggel és a rendőrséggel vállelve közreműködtek a rend fenntartásában, miért is mindnyájunk nevében hálás köszönetemet nyilvánítom ki. — **Dobák**, ezredes.

— **Elnökök városi közgyűlés.** Dr. **Varjas** Lajos kormánybiztos, aki több városi és vármegyei fontos ügy elintézése céljából Budapesten tartózkodik, holnap délben indul el a fővárosból és valószínűleg holnap este érkezik Aradra. A kormánybiztos a miniszteriumokban több fontos ügyet kedvezően intézett el. A kormánybiztosi hivatalban szerzett információink szerint a péntekre összehívott rendkívüli közgyűlés elmarad és hétfőre tűzik ki.

— **Korlátozás az aradi vasúti forgalomban.** A katasztrófiával fenyegető szénhiány a vasúti forgalom korlátozását is szükségessé teszi. Értesülésünk szerint a Máv. igazgatósága már foglalkozott a kérdéssel és valószínű, hogy az aradi üzletvezetőség területén a fővonalakon az eddigi két vonalpár helyett csak egy pár fog közlekedni. Nagyon kívánatos lenne, ha ez a vonatpár nappal járna, mert éjjel fűtetlen és világítatlan kocsikban utazni halálos veszedelem.

— **Aradi katonák polgári ruhája.** Mindazok kik a 2. honvéd gy. e. 3. hadtápszázalójához tartoztak és civil ruháikat a mozgósítás alkalmával leadták, amennyiben leszerelésükkor katonai ruházzal ellátva nem lettek, civil ruháikat a leszerelési igazolványuk előmutatása mellett naponként délelőtt 8-11-ig a Kossuth-utcai laktanyában átvehetik. — 33. nemzetőrezred I. zászlóalj parancsnokság.

— **Felhívás a közalkalmazottakhoz.** Felkérjük a közalkalmazottak beszerzési csoportjának tagjait, hogy évi liszt szükségletükért járó összeget a beszerzési csoport irodájában legkésőbb f. hó 10-ig befizessék s a kitöltött liszt elszállításáról is mielőbb gondoskodjanak. Arról is értesítjük a tagokat, hogy a kiosztásból visszamaradt burgonyát és hagymát a tagsági jegy felmutatása mellett míg a készlet tart, mindenki 50 kgr., esetleg ha jut nagyobb mennyiségben vásárolhat. — A közalkalmazottak tanácsa.

— **Keresék szakoktatás.** (Könyvtel. gyors-és gépírás stb.) Beiratkozás a dec. kezdődő tanévig a Lócs Vilmos-u. 2.

— **Fogászati körökből.** **Halmos** Gyula vizsg. fogász, ki négy éven át aradi katonai fogászatban operative működött és e téren történt legújabb vívmányokkal behatóan foglalkozott, rendelését reggel 8-tól este 6-ig Asztalos Sándor-u. 10. alatt megkezdi.

— **Adományok.** A kormánybiztoshoz újabbban a következő adományok érkeztek: **Szendrey** Mihály 200, **Központi**, **Takarékpénztár** 1000 dr. **Borsos** Béla vm. főorvos 100, **Aradi villemességi r.-t.** 1000, **Kossuth-asztaltársaság** „**Vasvitéz**” alapja 46.200 korona.

— **Harcérről visszatérő ügyvédeknek.** kereskedőknek és iparosoknak méltánvos áron szállít napir és fűszereket nyomtatványokat **Pichler** S. nemzetőrezredes és könyvnyomdája, **Bohna-palota**, **Telefon** 308.

— **Középiskolai tanulók magánvizsgálatra** felelősség mellett előkészítetnek. **Engel**, **Lázár** Vilmos-u. 2.

Aradi ügyvédek eskütétele.

(A románok nem esküdtek.)

Az ügyvédi kamara közgyűlési termében ma este 6 órakor esküdtek fel az aradi magyar ügyvédek a népköztársaságra. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma hozta az ügyvédek eskütételéről szóló kormányrendeletet, amely úgy intézkedik, hogy azokban a városokban, ahol ügyvédi kamara van, az ügyvédek a kamara választmányának kezébe tegyék le az esküt, ahol pedig nincs kamara, ott az ügyvédek a járásbíróóság előtt esküdjenek meg.

Ma délután hat órakor több mint ötven ügyvéd gyűlt össze az ügyvédi kamaránál. **Dr. Schütz** Henrik, kamarai titkár felírta a megjelenek nevét, akiktől az ügyvédi oklevelet is elkérte, amelyre a rendelet értelmében rá kell vezetni az eskü letételét.

Közvetlenül az ülés megnyitása előtt az érdeklődés morajlása futott keresztül a közgyűlési teremben. Megnyílt az ajtó s azon diszkrét román nemzetiszínű szalaggal a gomblyukában, az aradi román ügyvédek küldöttsége lépett be a terembe. Egyszerre jöttek: **dr. Janku** Kornél, **dr. Marsieu** Jusztin, **dr. Miklea** Szevér, **dr. Pap** Vazul, **dr. Velicju** Romulusz, **dr. Némets** János és **dr. Iszpravnik** Szevér aradi román ügyvédek. Barátságos fogadtatás, meleg kézfogások a román kollegákkal, akik lassacskán eloszlanak a tömegben. **Dr. Schütz** Henrik titkár felolvassa a jelenlevők neveit, ezután **dr. Parecz** Béla kamarai elnök felszólította választmányi tagokat, hogy foglalják el helyüket az elnöki emelvényen. A választmányi tagok felmentek, egyedül **Janku** Kornél dr., a választmány egyik román tagja maradt a teremben.

Parecz Béla elnök ezután rövid beszédet intézett a jelenlevőkhöz, amelyben kifejtette, hogy az ügyvédségnek mindig ideálja volt a köztársasági államforma, miután a jogról alkotott legideálisabb fogalom az, hogy a jognak igazi forrása maga a nép.

Ezután felszólította az ügyvédeket, hogy tegyék le az esküt a magyar népköztársaságra.

Az elnök beszéde után **dr. Janku** Kornél a következőket mondotta:

Tekintetes Elnökség! December elsején, a Gyulafehérvárott tartott román nemzetgyűlés kimondotta, hogy Erdély és Magyarország románlakta területei elszakadnak Magyarországtól. Ennél fogva mi román ügyvédek nem tartjuk magunkat kötelezettnek arra, hogy a magyar népkormány által megszövegezett esküt letegyük. Bejelentjük azonban, hogy ügyvédi gyakorlatunkat folytatni kívánjuk és kérjük a kamarát, hogy járjon közbe a vidéki román ügyvédek érdekében, akiket a járásbíróóságok miután az ügyvédek nem tették le az esküt, nem engednek tárgyalni.

Dr. Parecz Béla elnök kijelentette válaszában, hogy **dr. Janku** bejelentését tudomásul veszi s arról a miniszteriumnak sürgős jelentést tesz. Ezután a román ügyvédek eltávoztak a teremből.

A román ügyvédek lávozása után előbb a választmány, azután a választmány kezébe a jelenlevő ügyvédek tették le az esküt, amelynek szövege a következő:

— „Esküszöm a mindenható istenre, hogy a Magyar Népköztársasághoz és annak alkotmányához hű leszek, ügyvédi kötelességemet a törvények és a törvényes rendeletek szerint hiven, pontosan és lelkiismeretesen teljesítem. Isten engem úgy segélyjen!

Ezután az elnök rövid beszéddel, amelyben

Arad elkerüli a román csapatok megszállását.

(Gerescu ezredes nyilatkozata az okkupáció terjedelméről.)

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Nemzeti Tanács tagjai ma Marosvásárhelyre utaztak, ahol a román csapatok parancsnoka, Gerescu ezredes fogadta őket. Az ezredes a következőket mondotta a küldötségeknek:

— Az entente parancsára szálljuk meg Erdélyt a demarkacionális vonalig. Eddig szől a parancsunk és tovább nem is fogunk menni, hacsak a demarkacionális vonalon túl rendezvények, és anarchisztikus események arra nem kényszerítenek bennünket, hogy át lépjünk a demarkacionális vonalra.

Nem igaz az, hogy mi egyes területeken sorozásokat rendeltünk volna el. Mi megtiltottuk a fegyverviselést és csak azokat internáljuk, akik e parancsok nem tesznek eleget. Együttal lefegyvereztük a magyar és zászló nemzeti gárdákat, a rendet csak román gárdisták fogják fenntartani. A magyar kormány által elrendelt sorozások és bevonulások elé akadályt nem gördítünk és a besorozottakat átengedjük a demarkacionális vonalra.

együttműködésre hívta fel az ügyvédeket, az esküt lezárta.

Kisjenőről jelentik: A kormány rendelete értelmében a kisjenői ügyvédek letették az itteni népköztársaságra az esküt. A román ügyvédek az eskütételt megtagadták, de arra kérték a járásbírókat, hogy ügyvédi gyakorlatok folytatását ne akadályozza, mert különben jogaik megvédésére lépéseket fognak tenni.

Dr. Béles János kisjenői közjegyző a járásbíró kezébe letette az esküt a Magyar Népköztársaságra.

lon. Ami csapataink élelmezését illeti, azt lehetőleg Romániából fogjuk ellátni, de ha szükség lesz, igénybe vesszük a megszállt területen lévő katonai raktárak készleteit. Gondoskodni fogunk arról is, hogy a lakosság se szenvedjen inséget. A Mackensen-hadsereg tizenháromezer vagon búzát és tengerit hagyott Romániában és ez egyelőre fedezi a szükségletünket.

A küldöttek még ma este visszatértek Kolozsvárra és elmondták, hogy Marosvásárhelyt rend és nyugalom van, de a lakosság nagyon lehangolt, mert az ezredes proklamációt adott ki Nagy-Románia megalakulásáról. Ez ellen a „Székely Ellenzék” című lap tiltakozott. Erre a parancsnok magához kérte az újságírókat és kiadókát és tudtukra adta, hogy elrendeli a cenzurát.

Besztercéről jelentik: Ma éjjel ötszáz román katonája Maroshévízen és Marosludason át bevonult Besztercére, megszállta a távirtdát és középületeket. A városban rend és nyugalom van.

amelyben szinte lehetetlenséggel párosuló produktiót látunk egy majomtól. A leggyafurtabb ügyességgel lop el több diadémot és mikor a milliókat reprezentáló drágagyöngyök tolvaját üzőbe veszik, akorr a legbravurosabb módon szökik el az üldözők elől. Hálószobák intim levegőjét zavarja meg az ablakon besurrantó majom, fürdőkádból kerget ki megriadt hölgyeket. A legbámulatosabb bravúrja a csodamajomnak, amikor egy ötven méter magas toronyra felkuszik és így menekül üldözői elől. A Kincses Jack csütörtökön este négykor, félhatkor és hétkor kerül utóljára vetítésre.

Felelős szerkesztő:

TELLER KALMAN.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. dec. 5-én:

Hejehuja báró

Apolló-színház.

1918. dec. 5-én:

Kincses Jack.

Egy milliós nyakék története 4 felv.

Az előadások hétköznapokon 4, fél 6 és 7 órákor. Ünnepeken és vasárnap, 8, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

Uránia-színház.

1918. dec. 5-én:

Embervadász.

Detektív dráma 3 felvonásban.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közzétették nem vállalunk felelősséget.

Értesítés!

Hajdu M. Kossuth-utca 36. sz. szatocszűletét megvettem, felkérem az esetleges hitelezőket, hogy nálam 8 napon belül jelentkezzenek; eliesenetben követelésüket nem lesz módomban figyelembe venni.

8681

GELB BERNÁT.

ösv. Rolkó Kálmánról szül. Zsídög Mária mint mélyen sujtott hitves a maga, illetve gyermekei Mária és Gizella férjzett zsebeházi Horváth Lajosné, ugy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó férj, hőnszeretett gondos édesapa, após, nagypapa, testvér, sógor, nagybácsi, rokon, jóbarát és kaptárs

Rolkó Kálmán

gyógyászorvosnak

1. évi december hó 4-én reggel fél 7 órákor, munkás életének 65-ik és a legboldogabb házasságának 40-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest váratlanul történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai 1. hó 6-án délután fél 5 órákor fognak a Kálvin János-utca 48. sz. gyászaházban az ág. hitv. evang. egyház szertartásai szerint tartandó ima után a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Pihensége országos, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1918. december hó 4-én.

zsebeházi Horváth Lajos veje, zsebeházi Horváth Szabolcs, zsebeházi Horváth Dalma unokái, id. Rolkó Albert és neje, ösv. Omaszta Lászlóné szül. Rolkó Emília, ösv. Wellauer Károlyné szül. Rolkó Irma, ösv. Kiss Jánosné szül. Zsídög Ilona testvérei, illetve sógorok, Rolkó Géza, Rolkó Jolán férj, Tóth Emilné, Rolkó Etelka, Rolkó Emília, ifj. Rolkó Albert unokahugai és öccsei.

Varga Imre első temetőrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Balogh János biztosító intézeti könyvelő a maga, illetve kisleánykaja Gizska Ilonka, ugy az alólítottak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó hitves, illetőleg édesapja, gyermek, meny, testvér, sógorok, nagymami, unokatestvér, rokon és jóbarátok

Balogh Jánosné

szül. Jamnitsky Gizsika

1. évi december hó 3-án délután 3 órákor, életének 22-ik és boldog házasságának 2-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szertartások ajlatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai 1. hó 5-én — az ujaradi időszámítás szerint — délután 3 órákor fognak a Rákóczi-utca 160. sz. saját házából a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint az ujaradi temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmeisze áldozat és elhunytak lelki üdvéért 1. hó 17-én délelőtt 7 órákor fog helybeli rom. kath. piébánia templomban az egyk. Urának bemutatattani.

Áldás és béke családra!

Ujarad, 1918. december hó 3-án.

Jamnitsky János és neje szül. Steiner Franciska szül. Balogh Mihály apósa, Jamnitsky János Ernő testvéröccse, Jamnitsky Lujza, Jamnitsky Károly és neje, ösv. Menrath Józsefné és családja, Wagner Ferdinánd és családja nagybácsik és nagynénik, Almásy Mihályné szül. Mester Juliána, Horváth Pap Jánosné szül. Balogh Katalin, ösv. Matuska Józsefné szül. Balogh Rozsi sógorok.

Varga Imre első temetőrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Gibla Mihály első temetőrendező vállalkozó Pankota

Grosz Pál és neje ugy a saját mint az alólított rokonok nevében is mély fájdalommal tudatja hön szeretett fiuk, a legjobb gyermek, szeretett testvér és rokon

Grosz Mihály

1. évi december hó 3-án, életének 20-ik évében, kinos szenvedés után történt gyászos elhunytát.

Az örök valóság lányába visszatért drága halott hült porai folyó 1. évi december hó 5-én, délelőtt 10 órákor fognak a pankotai izraelita sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Szeretettünk örökjók emléked áldott!

Pankota, 1918. december hó 4-én.

Grosz Annus és Ella, testvérei, Gatróth Márkóné, Irányi Mór és neje, Traub Kálmán és neje, Fischer Kálmán és neje, Grosz Ignác és neje, nagybácsik és nagynénik.

8682

Hasznáit ólom magyételre keresztetik.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetés: Ára 50 fillér.
Vagy több betűkkel 60 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 12 óráig vesszük fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés Ára 10 szóig 3 korona.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

FROHE ZUKUNFT-nak levele van. kérem sürgősen átvenni. 8678

TRIFIU, fiatal titlászony ismeretséget keres. Kalapdornók kiméltnek. Leveletet találkozás megjelölésével a kiadóban „Hejehuja báró” jellegre kérem 8667

Házasság.

15 ÉVES iparos hozzá illő komolyabb, tisztességes nő ismeretséget keres házasság céljából, ki 7 éves leánykájának jó anyja lenne. Ajánlatokat „Jó anyá” jellegre a kiadóba kér. 8692

Alkalmazást keres.

KISEBB GAZDASÁG működő vezetését elvállalja szakképzett, képzett gyakorlat. tal bíró kis családú egyén. Címe Bíró Pál Arad, Hindenburg-ut. 40. 8615

Alkalmazást nyer.

KERESEK kis gyermekek mellé egy kisleányt, esetleg egy rendes mindenesét. Cím a kiadóban. 8641

INTELLIGENS, GYERMEKSZERETŐ német leány, azonnalra felvétel. Cím: Werner, Ede Békéscsaba, Andrássy-ut. 23. sz. 8680

10 SZÁMOIÓ, nagy gyakorlatú bíró könyvelő, vagy könyvelő, azonnali beállításra kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 8278

TISZTESSÉGES mindenes, esetleg bejárónő, ki padlókeféleshez ért, jó fizetéssel azonnal felvétel. Batthyány-u. 23. sz. I. em. 900

GAZDASÁGI ISPÁNT teljes ellátással, készpénz fizetéssel, Arad mellett kisebb gazdaságba keresek. Cím a kiadóhivatalban. 8556

VILLANYSZERELŐ TANULÓK felvételnek jó fizetéssel Dévickévi villamoságit vállalni. Vörösmarty-utca 3. 8626

KERESEK kis gyermekek mellé egy kisleányt, esetleg egy rendes mindenesét. Cím a kiadóban. 8641

KIRUTÁ KM, jó fizetés mellett, nyomdában alkalmazást nyer.

Lakást keres.

EGY SZOBÁS barcon lakást, villanyvilágítás, esetleg fürdőszoba használattal és WC-vel, vízvezeték megvételre sürgősen keresek. Ajánlatot „Sürgős” jellegre a kiadóba kérek. 8693

100 KORONA jutalom, ki egy vagy két szobás lakást konyhával, bútorral, vagy annálkival szerez. Ajánlatokat 1134 telefon számra kérek. 5909

Vétel és eladás.

ERKEZTET egy vadon káposzta. Választva és hazaszállítva 60 fillér, nem választva jóval olcsóbb. „Ponkvál” érkezett szép friss hal. Özv. Luttwak Józsefné, Asztalos Sándor-utca 9. 1141

RHEUMA és szélütés gyógyításához való villanyozó gép eladó. Purgly Lajosné 15. sz. 8700

EGY hámozóba, ebédlő és szalon butor sürgősen eladó. Andrássy-ter 17. sz. II. em. 8699

VADÁSZ KUTYA 3 éves klotkatott, eladó. Cím a kiadóban. 8679

2 MATT szekrény, 2 ágy és konyhabútorok eladók. Ujarad, Rákóczi-ut 168. 8677

TELJESEN új háló, ebédlő és konyhaborendezés elköltözés miatt sürgősen eladó. Bercsényi Miklós-utca 18. 8688

PERZSA SZŐNYEGEK különféle nagyságban, előnyös áron. sürgősen eladók. Florián-utca 11., üzletben. 8571

OLCSÓN ELADÓ középtermetre állg használt női fekete pilléskabát és hosszú sötétzöld télikabát. Révay-utca 2. sz. 8608

ELADÓ egy jókarban levő padlásos cimbalom. Bővebbet Varjassy Lajos-u. 81. 8614

KÁPOSZTÁNAK különböző nagyságu hordók eladók. Megtekinthetők minden nap, délután 2-3-ig Khorin Áron-utcai pincében. 8671

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóban. 8110

ELADÓ fekete charmeuse selyem, két berakott antik szekrény, szövet függönyök, hozzá ágy és asztalterítők, gre-nadin és vászon függönyök, nagy poll-turos és kisebb pollturos asztalok. Andrássy-tér 21. szám, I. em. balra. 900

Ingyatlan.

ARAD VÁROS egyik legszebb, minden komforttal épült modern, nagyobb magánháza a belvárosban eladó. Bővebbet a kiadóban. 8478

ELADÓ egy jól jövedelmező adómentes 3 utcára eső bérház és egy kisebb magánház. Bővebbet Varjassy Lajos-utca 80. 8642

4 HÁZ gyümölcsös kerttel és egy jótorgalmu szikvizgyárral olcsón eladó. Cím: Gartner, Honcót. 8689

ELADÓ ház nagy szőlőskerttel és jól jövedelmező kocsmahelyiséggel. Cím a kiadóban. 8691

VARJASSY LAJOS-UTCA 144. számú ház eladó. 8698

ZSIGMONDHÁZÁN 90. szám alatti 3 szobás magánház, gazdasági udvarral, szabad kézből eladó. Február 1-én elfoglalható. Értekezni lehet ugyanott, ahol egy 6 lóerős benzinnemot is eladó. 8567

PURGLY LAJOSNÉ-U. 135. sz. szerény magánház udvarral, mellékkeliségekkel eladó. 8673

Üzletek.

FUSZERÜZLET, kocsmá, szép házzal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8688

Oktatás.

MAGÁNTANULÓK előkészítését és gyengébb tanulókat korrepetálását felelősséggel vállaló volt IZR. Fiuinternátus, Choria Áron-utca 1. 8695

Különféle.

FELKÉREM azon tiszt urat, aki jelen volt midőn a Kossuth-parknál elestem, miközben kis arany órámat elvesztettem, ha tud valamit, közölje a lap kiadóhivatalával. 8690

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-nyel írodában. Klein I. hirdetését és hírlapirójájában, Zrínyi-u. 6. Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírüzletben.

Magántanulók!

Katonaságtól hazatérve ismét vállalom polgári, reál. gimnázium és kereskedelmi magántanulók, előkészítetek gyengébb tanulókat összevont vizsgára. Egyéni tanítás képesített tanerők által. Abban a reményben, hogy a m. t. szülők háboru előtti bizalmukat ezután is kiérdemlem, vagyok a. b. pártfogásukat kérve volt

IZR. FIUINTERNÁTUS 12. tulajdonos, 8694 Choria Áron-utca 1. szám.

11494—1918. pm!

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Arad város árvaáznál szervezett gondnoknői állásra mindazon ép. egészség. magános nők pályázhatnak, kik felhivatott jelleműek, továbbá kellő műveltséggel és a gazdasági teendőkhöz teljes jártassággal bírnak. Hasonló minőségben alkalmazott, előnyben részesülnek

Javulalmazás: fizetése évi 1200 korona, egy szobából álló lakás, fűtés, világítás és az átrendben megállapított élelmezés.

Kötelessége anyagi felelősség terhe mellett az élelmezés és azzal kapcsolatos teendők vezetése, az összes ruhaneműeknek minden néven nevezendő kezelése és az intézeti tisztaságnak eszközöltetése. A pályázók részletesebb felvilágosításért forduljanak az árvaáz igazgatójához.

Az állás nem nyugdíjképes és végkielégítési igényel sem jár, mert bármikor felmondható. A megválasztott, illetve kinevezett gondnoknő az állás elfoglalásakor 600 korona pénzüsszeget, avagy ennek megfelelőleg elfogadható értékpapirt óvadékképen a városi ház pénztárnál letétbe tartozik helyezni.

Az állás elnyerése céljából a kérvény a városi árvaáz Felügyelő Bizottságához címezve hivatalomban adandó be. A kérvényhez mellékelendő: a) keresztlevél, b) erkölcsi és c) orvosi bizonyítvány; végre igazolandó, hogy a háztartási teendőkben jártas.

A pályázati határidő folyó évi december 16-án délután 2 órára tűzettek ki, mely időn túl kérvény nem fogadtatik el. Arad, 1918. december 3.

Lős, polgármester.

CEGCEGCEGCEGCEGCEGCEG

1138—1918. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Aradváros gazdasági székke 1. évi december hó 9-én d. e. 10 órakor a városi ház tanácstermében nyilvános árverésen bérbeadja az alábbi parcellákat:

Az eddigi Timár György által bérelt Nagytelepdűllőbéli 1645—35. 5 holdas parcella holdankénti 60 korona.

Az eddigi Bókor Ádám által bérelt Matáros Verti bérbeli 9. számú 32 hold 356 □-81 121 korona.

Az eddigi a katonai tiszt gazdaság által bérelt Quilyadűllőbéli 15. sz. 63 hold 712 □-81 90 korona.

Az eddigi a katonai tiszt gazdaság által bérelt Nagytelepdűllőbéli 649. sz. 49 hold 772 □-81 112 korona.

Az eddigi Vidai József által bérelt Nagytelepdűllőbéli 645—17. sz. 5 hold 66 korona.

Az eddigi Szabó István által bérelt Quilyadűllőbéli 468—18. sz. 5 hold 231 korona évenkénti és holdankénti kikiáltási ár mellett.

Az árverésen részt lehet venni szobeli és írásbeli ajánlatokkal, ez utóbbiak az árverés megkezdése előtt nyújtandók be, de csak akkor vétetnek figyelembe, ha a bánompénz készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban mellékelve van és ha árverelő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 % a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverési feltételek a szobeli árverést megelőzőleg a gazdasági tanácsnok urnál tekinthetők meg.

Aradváros gazdasági székének 1918. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Gazdasági szék.

GALLÉR, KÉZELO
finom fehérnemű
TISZTÍTÁS
KRISTÁLY gőzmosóda,
ARAD, Weitzer János-utca 3.
Booskay-tér 2. 8683

Törökbálint
aranyravit, sikkal, bór, vanília fajalmák
rendes napiárban nagyban és kicsinyben
kaphatók. Kereskedőknek előnyár.
Káli Ferenc,
gyümölcskereskedő, Asztalos Sándor-u. 8.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.
Arad város törvényhatóságánál fidesedésben levő, választás után betöltendő a II. fizetési osztály 3-ik fokozatába sorozott 1400 korona kezdő fizetés, 200 korona városi pótlék és 640 korona lakbérjárandósággal díjazott végrehajtó állásra pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajlják és az 1882. évi I. t. c. 19. §-ba előirt képesséssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt és Arad város törvényhatóságai bizottsághoz címzett kérvényüket a hivatalos órák alatt folyó évi december hó 10-ig bezárólag hivatalomban nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tiszt orvosi bizonyítványal tartoznak igazolni.
Arad, 1918. december hó 2.
Lős, polgármester.

Battonyán
Fő-utca 57. számú
ház
szabadkés 61
eladó.
Áll 4. szoba konyha, 2 szoba
konyha megfelelő mellékkelisé-
gekkel. Nagy udvar szép kert.
Uzletnek is alkalmas, oseróppal
fedett. Villanyvilágítás. Tudako-
sodni 8602
Bakacsy Lászlónál Battonyán

Viszketegséget,
„Skaboform-Kenőcs”
Ninésen szaga, nem piroskít. Min-
dia eredeti pecsétos Dr. Fleisch-
feldtőlkerjünk. Próbá fogoly 4.—u.
nagy tozoly 8.—u. Csak ill. adna
16.—u. K. Kapható Aradon, Hajós
Arad gyógyszeráránban. An-
drássy-tér 22. Vételár: 2.5000
FOPU 86842778 Decolion? 7151